

← Sanja Medic, *Cumulus*, 2011, fotografie op MDF, foto: Marc Bolsius, Courtesy ZLTO

↓ André Pielage, *Trekker spoor* (detail), 2011, Zeeuwse klei, foto: André Pielage, Courtesy ZLTO

↓ Anna Volkova, *Stillevenmozaïek* (detail), 2011, vijver met mozaïek, foto: Art Partner, Courtesy ZLTO

↑ Lady Penelope, *Plantenkabinet*, 2011, foto: Lady Penelope, Courtesy ZLTO

Beelden Binnen

Sandra Spijkerman | De meeste intermediairs die kunst opdrachten begeleiden (SKOR, Stroom, Atelier Rijksbouwmeester, Kunst en Bedrijf) vertrekken óf vanuit de kunst óf vanuit de locatie. Bij het relatief jonge bureau Art Partner uit Amstelveen staat de kunstenaar als creatieve geest voorop.

"Dat een kunstenaar altijd door wil, altijd op zoek blijft naar nieuwe mogelijkheden, dat fascineert mij", vertelt Sandra Boer, (mede)eigenaar van Art Partner, opgeleid als antropoloog. "Door die eigenschap zijn kunstenaars in staat dingen open te breken, vastgeroeste patronen op hun kop te zetten. Dat kunstenaars buiten hun atelier nog waarde hebben, daar doen we te weinig mee." Robert Tordoir, econoom en de andere eigenaar van Art Partner: "Art Partner probeert die creatieve capaciteit te vertalen naar bedrijven en instellingen. Wij brengen die twee werelden bij elkaar met als doel beweging te veroorzaken met dat creatieve proces." Regelmatig resulteert een project van Art

Partner in een langdurige interventie van een kunstenaar in een bedrijf. Zoals het project 'Vertrouwen Verbeeld'. Kunstenaars in dialoog met de financiële sector, waar kunstenaars tijdens de crisis een bijzondere en verfrissende blik op het begrip vertrouwen boven water haalden in diezelfde financiële sector. Bij de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie leidde de bemiddeling van Art Partner tot vier concrete kunstwerken voor het pand dat de organisatie begin dit jaar in Den Bosch betrok. Dit fraaie gebouw werd ontworpen door Pi de Bruijn en ingericht door bureau Concern. Voor het flexkantoor op de 'hoozolder' maakte Sanja Medic (1974) een prachtige, haast monochrome fotocollage op MDF. De collage is samengesteld uit hooibalen die in foto's van het Brabantse landschap zijn verpakt. Op elkaar gestapeld tot een enorme wolk draagt dit werk de toepasselijke titel *Cumulus*. André Pielage (1975) liet een trekker een spoor in Zeeuwse klei rijden. Het resultaat oogt als een archeologische vondst en hangt verspreid over twee verdiepingen. Indrukwekkend is het zicht vanaf de verschillende verdiepingen op het reusachtige (zestig vierkante meters groot) en kleurrijke mozaïek van allerlei agrarische producten en producten van de slowfoodbeweging dat Anna Volkova

(1974) uit Mosa-tegels vervaardigde. Het dient als bodem van een vijver die de architect in zijn ontwerp had opgenomen ten behoeve van de regulatie van de luchtvochtigheid. Tenslotte verfraaide Lady Penelope, een samenwerkingsverband van ontwerpers Iris Hiddink (1981) en Eva Broekhuijse (1980), enkele verdiepingen met hun speels gekleurde laboratoriumopstellingen van melkmeetsglazen gevuld met gewassen op sterk water.

CLUBGEBOUW

Jan Bertens is als directeur van NCB Onroerend Goed, onderdeel van ZLTO, de formele opdrachtgever voor het nieuwe onderkomen. Over de vraag of er kunst in de nieuwbouw zou komen, is niet lang geaarzeld. Bertens: "Kunst is een deel van het dagelijks leven, net zoals het kantoor dat ook is. In het oude gebouw in Tilburg hadden we ook kunstwerken, dus het was voor ons vanzelfsprekend dat er in ons nieuwe onderkomen kunst zou komen. Maar hoe doe je dat: zorgen dat er goede kunst komt in een gebouw waar zo'n tweehonderd mensen werken die daar allemaal hun eigen ideeën over hebben?" Die taak heeft ZLTO toevertrouwd aan Art Partner. Bertens: "Het moest kunst worden die echt spe-

Kunst voor boeren en tuinders

ciaal voor ZLTO was gemaakt. We hebben het grotendeels aan de kunstenaars overgelaten. De enige eis die we aan hen hebben gesteld, is dat onze agrarische achtergrond erin zichtbaar moest zijn. Ons pand is namelijk een verenigingsgebouw, een clubgebouw voor zo'n 18.000 leden. Wil de kunst daarin voor iedereen toegankelijk zijn, dan moet er wel iets herkenbaars in zitten." De speciaal in het leven geroepen kunstcommissie had dan ook geen probleem met het concrete model dat Pielage presenteerde van zijn *Trekker spoor*. Ingewikkelder was het voorstel van Volkova. Tekeningen van een vijvermozaïek zien er nu eenmaal anders uit dan het uiteindelijke mozaïek. Dat vergt meer fantasie. Naarmate het gebouw meer af raakte en de kunstwerken in hun uiteindelijke omgeving tot hun recht kwamen, groeide de waardering. Wat volgens Bertens ook heeft geholpen, is dat Volkova medewerkers opriep om servies of tegeltjes af te staan om ze in het mozaïek te verwerken. "Bovendien zagen velen haar aan het werk. Toen ons pand al in gebruik was genomen, was zij nog bezig met het mozaïek. Medewerkers hebben zelfs meegeholpen. Het is echt van ons geworden." ZLTO is dan ook zeer te spreken over het eindresultaat. Bertens: "Het mooie vind ik dat de

kunstenaars echt hebben geprobeerd de link met de achterban zo concreet mogelijk te verbeelden. Daar zijn ze goed in geslaagd. Pielage heeft letterlijk de klei uit Zeeland meegenomen naar dit pand in Brabant."

VERHAAL

Bij de beoordeling van een kunstwerk speelt het criterium van de vernieuwing een belangrijke rol. Brengt een kunstwerk nieuwe inzichten op inhoudelijk vlak of nieuwe mogelijkheden wat vorm betreft, dat is de grote vraag. Ook bij de beoordeling van kunst in de (semi)openbare ruimte gelden dergelijke criteria. Maar of die voor deze specifieke kunstdiscipline nu doorslaggevend (moeten) zijn? Strikt genomen is er bij de kunstwerken voor de ZLTO nauwelijks sprake van vernieuwing. Zeker niet op inhoudelijk vlak. Nergens een twist te bekennen als het gaat om het denken over de agrarische sector. De kunstwerken zijn echter niet verworden tot illustraties van die sector. Daarvoor zijn ze, op het vijvermozaïek na, te specifiek en te eigennuttig vormgegeven. Wat deze kunstopdracht los van de kwaliteit van de individuele kunstwerken zo bijzonder maakt, is de versmelting met de omgeving. Behalve dat de werken inhoudelijk strak gerelateerd zijn aan

Behalve kunst in de openbare ruimte bestaat er ook zo iets als kunst in de semi-openbare ruimte. Zoals in zorginstellingen, gevangenissen, rechtbanken en scholen, waar de kunst bedoeld is voor de gebruikers en niet voor mensen van buiten. Deze maand speciaal werk van **Sanja Medic, Lady Penelope, André Pielage en Anna Volkova** voor de Zuidelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (ZLTO).

de agrarische sector is ook de situering in het pand volkomen vanzelfsprekend. Art Partner: "Bij deze opdracht ging het er om de verbinding tussen medewerkers en leden met het nieuwe gebouw te versterken. Daarom zochten wij kunstenaars met wie we een verhaal kunnen bouwen. Die daar zelf deel van willen uitmaken en die niet alleen maar in hun eigen atelier willen zitten. De kunstwerken zoals die nu gerealiseerd zijn, versterken het verhaal van ZLTO. De mensen hier zijn er trots op."

De aanpak van Art Partner is niet compleet vernieuwend, denk aan een kunstenaarscollectief als Orgacom of een instelling als Cultuur-ondernemen (voorheen Kunstenaars&CO), maar de insteek om bedrijven samen met goede, jonge kunstenaars een nieuw verhaal te laten bouwen is op z'n minst verfrissend. Dat kan zeker in een tijd die schreeuwt om de legitimatie van kunst geen kwaad. ■

Meer info: www.art-partner.nl, www.zlto.nl, www.vertrouwenverbeeld.nl